

In 2019, various branches of the Lithuanian National Museum of Art took part in the educational project A Different Day. One element of this project was the animation workshop held at the Vytautas Kasiulis Art Museum in December. It was headed by the professional video artist Andrius Kviliūnas. During the workshop, children aged 10–12 created their own settings and played the characters. Kviliūnas is one of the most

fascinating Lithuanian video artists whose years-long experience and original way of thinking certainly aroused interest among the children, leading them to create a collective finished product – a fantasy-filled animated short film. In his short interview, the artist shares his impressions from the animation workshop, telling viewers about the film-making process, how the characters were allocated and the puppet-actors were made.

Animacinių dirbtuvių patirtis

Birutė Pankūnaitė-Kiškienė

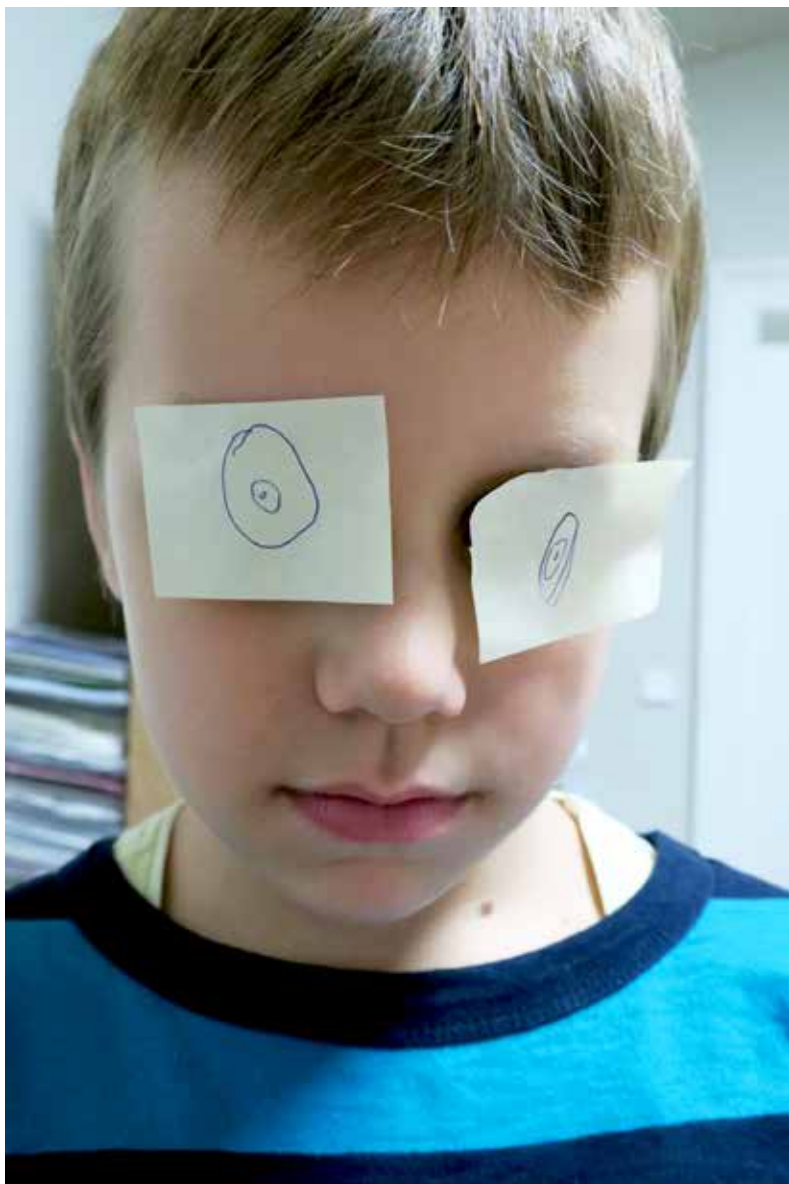
Vytauto Kasiulio dailės muziejaus edukatorės įvairaus amžiaus lankytojams rengia užsiėmimus, ne tik padedančius susipažinti su nuolatinė ekspozicija ir laikinomis parodomis, bet ir skatinančius įžengti į dailės pasaulį bei išbandyti skirtingas dailės technikas, pasigilinti į įvairias temas. Muziejuje vykdoma projektinė veikla, rengiamos vaikų kūrybos parodos, veikia dailės studija moksleiviams, kurie domisi daile. Ją lankantys vaikai gali išbandyti daug piešimo technikų ir lavinti vaizduotę.

Edukatorės pasitelkia įvairius edukacinius metodus, padedančius įsigilinti į skirtingų meno rūšių specifiką. Kartais užsiėmimų lankytojams pasiūloma paeksperimentuoti ir su daug kūrybiškumo, kruopštumo bei išmonės reikalaujančia animacija. 2019 m. Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus padaliniai vykdė edukacinį projektą „Kitokia diena“, kurio dalis buvo Vytauto Kasiulio dailės muziejuje gruodžio mėnesį vykusios animacinės dirbtuvės. Jas vedė profesionalus videomenininkas Andrius Kviliūnas.

Vaikai patys kūrė veiksmo scenografiją ir vaidino veikėjus. Dalyvavo dvi Dorotėjos, Urtė, Pranas, Vakarė, Dovydas ir Benas. Užsiėmimo rezultatas – sukurtas animacinis filmukas.

Apie menininko kūrinius dailės kritikas ir dailininkas Kęstutis Šapoka yra rašęs: „Kviliūno fantasmagoriškos videokompozicijos išlieka paradoksaliai paprastos, žemiškos, tik niekada – lėkštos. Jose visada yra „žemės druskos“, tragikomiško skausmo, kitaip sakant – autentiškos motyvacijos.“¹ Galbūt tas žemiškumas, nebanalumas ir tapo stimulu į Edukacijos centrą pasikviesti būtent A. Kviliūną. Jis konstruoja surrealistinio tipo sapniškus vaizdus, kuriuose dažnai veikia ir jis pats, ir žmonės iš jam artimos aplinkos. Fiksuojami vaizdai dažnai kartojami siekiant kiek liguistos, specifinės monotonijos. Kita vertus, neslepia, kaip jie sukonstruoti, dėl to jie ir atrodo perdėm paprasti, tarsi neapdoroti. Pasak Saulės Mažeikaitės, A. Kviliūno videodarbuose „dvi medijos – animacija ir dokumentika – vis laisviau transformuojasi,

¹ Šapoka K., „Maldingumo pratybos: Andriaus Kviliūno gyvųjų paveikslų paroda Bažnytinio paveldo muziejuje“, *7 meno dienos*, 2014 12 05, <https://www.7md.lt/daile/2014-12-05/Maldingumo-pratybos> (žiūrėta 2021 03 01).

Animacinių dirbtuvių dalyvis
Vytauto Kasiulio dailės
muziejus, 2019
Fot. Vaida Radvytė-Žiūrienė

Animacinių dirbtuvių kūrinys
Vytauto Kasiulio dailės
muziejus, 2019
Fot. Vaida Radvytė-Žiūrienė

Animacinių dirbtuvių
kūrybinis procesas
Vytauto Kasiulio dailės
muziejus, 2019
Fot. Vaida Radvytė-Žiūrienė

pinasi ir difuzionuoja tarpusavyje. Jos mutuoja į vis tapybiškesnį ryškiaspalvį *perpetuum mobile* vaizdą².

Visa tai – tinkamas raktas supažindinti vaikus su tokio tipo paprasta ir kartu daug darbo reikalaujančia animacija. Tokiuose edukaciniuose užsiėmimuose gautas rezultatas (animacinis filmukas) liudija jo kūrimo metu vyravusį chaotišką kūrybos šėlsmą, kuris iš tiesų buvo pakankamai disciplinuota, bet fantazijos reikalaujanti veikla. Jame atsispindi ne tik dirbtuves vedusio menininko tapybiškas braižas, bet ir didelis pačių vaikų kūrybinis indėlis.

ANDRIUS KVILIŪNAS APIE ANIMACIJĄ

Ar galima sakyti, kad savo kūryboje naudoji animaciją?

Šiek tiek naudoju nuo videokūrybos pradžios. Ir kuo toliau, tuo daugiau.

Kuo ji tau patraukli, kokias galimybes teikia?

Man patinka susieti dvi realybes: tą, kurioje gyvename, ir įsivaizduojamą, sukurtą, pridėtinę realybę. Domėjausi trimatės animacijos istorija. Man labiausiai priimtina ir yra trimatė primityviausia animacija, kuri nesistengia imituoti realaus pasaulio. Kaip vaikiškas žaislas, su kuriuo gali sąlyginai žaisti žiūrėdamas į realybę ir prikurdamas tai, ko kompiuteris neatliks. Tokia animacija man labiausiai patinka. Ir aš, būdamas savamokslis, daug ko nežinau ir nemoku, o ką moku, yra gana primityvu. Taip bandau pasiteisinti, kodėl naudoju tokią primityvią animaciją.

Ar edukatorė Vaida Radytė-Žiūrienė į edukacinius užsiėmimus tave pasikvietė dėl to, kad žinojo apie šį tavo pomėgį?

Reikėjo vesti edukacinį užsiėmimą ir atlikti praktinę užduotį. Galvojau, kad viskas tęsis savaitę, bet mes viską padarėme per vieną dieną. Todėl tai buvo didelis krūvis ir vaikams,

ir man, ir Vaidai. Patys iš plastilino lipdėme, iš popieriaus karpėme filmuko herojus, po to juos dažėme, todėl lėlių teatrui laiko liko nedaug. Šis dienos projektas buvo labai įtemptas, daug ko nespėjau paaiškinti vaikams. Montuoti pabaičiau vienas, pritaikydamas taip, kad būtų tam tikra istorija.

Kuo darbas su vaikais buvo įdomus, kuo patiko ar nepatiko? Kas buvo netikėta, ko tikėjaisi ir kas pasitvirtino?

Su vaikais 13–14 metų esu dirbęs Panevėžio dailės mokykloje. Todėl lyg ir grįžau į senus dailės mokyklos laikus. Patirtis buvo maloni. Supratau, kad ir toliau galėčiau dirbti pedagoginį darbą. Dirbome labai pozityviai. Vaikai buvo labai geri, neišdykavo, klausė, klausinėjo, buvo smalsūs. Labai gera klasė pasitaikė. Kai dirbau pedagogu, būdavo įvairiai – kartais klausydavo, kartais ne. O čia ir domėjosi, ir klausinėjo, ir labai intensyviai dirbo, daug padarė. Ir aš kelias figūras iš plastilino nulipdžiau, kad prisidėčiau prie bendro darbo. Dirbome visi, kad kažką padarytume.

Vaikai patys kūrė personažus ir scenografiją?

Taip, jie patys kūrė. Nors visi kūrėm, bet pagrindinis įdirbis buvo vaikų.

Kokiais principais vadovaudamasis vedei animacijos užsiėmimus?

Iš pradžių papasakojau trumpą kino istoriją. Po to apie įvairius komponavimo būdus, šiek tiek apie videokameras. Bet pastebėjau, kad vaikams teorija nėra labai įdomi – jiems aktualiau kiną žaisti: tapti režisieriais, aktoriais, scenografais. Vaikai buvo nedideli – 10–12 metų, todėl teorijos jiems nėra aktualios.

Ar norėtum su jais užsiimti ir ateityje?

Jeigu būtų galimybė – būtų visai įdomu. Tik tokiems projektams siūlyčiau duoti daugiau laiko. Tuomet ir rezultatas būtų visai kitoks.